

فریاد بی صدا

بانی متفاوت در باب مسأله‌ی

ربارت قبور

تألیف: سید فاروق موسوی

ترجمه: محمدرضا رمضان‌بی‌گل

مجلس شورای اسلامی ایران

سرشناسه: موسوی، فاروق
 عنوان قراردادی: نافذه علی زیاره القیور. فارسی
 عنوان و نام پدیدآور: قریاد بی صدا: بیانی متفاوت در باب مساله‌ی زیارت قیور/تالیف سید فاروق موسوی؛ ترجمه محمدرضا رضائی بیدگلی.
 مشخصات نشر: آران و بیدگل: مکتب بیداران، ۱۳۹۲.
 مشخصات ظاهری: ۲۴۰ ص.
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۳۱۶۲-۷-۴
 ویژگی فهرست نویسی: فیپا
 یادداشت: کتابنامه.
 موضوع: گورها و گورستان‌ها -- زیارت -- دفاعیه‌ها و ردیه‌ها
 موضوع: گورها و گورستان‌ها -- زیارت -- احادیث
 شمول افزودن: رضائی بیدگلی، محمدرضا، ۱۳۵۳ - مترجم
 ده بندی کتبی: RP۲۲۶/۷/م۸۲۰۴۱ ۱۳۹۲
 رده بندی دهی: ۲۹۷/۷۶
 شماره کتابشناسی ملی: ۳۱۱۲۷۷۲

مکتب بی صدا

تألیف: سید فاروق موسوی
 ترجمه: محمدرضا رضائی بیدگلی
 ناشر: مکتب بیداران
 نوبت چاپ: اول
 تاریخ انتشار: ۱۳۹۲
 شمارگان: ۱۰۰۰
 لیتوگرافی، چاپ و صحافی: کمیل
 قیمت: ۷۰,۰۰۰ ریال
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۳۱۶۲-۷-۴
 آدرس انتشارات: استان اصفهان، آران و بیدگل، جنب آرامگاه سلیمان
 کوچه شهید فریدونی، انتشارات مکتب بیداران
 همراه (۰۹۱۳۲۶۰۱۰۳۹) - تلفن (۲۷۳۸۵۱۸) - فکس (۲۷۲۷۹۳۰)

WWW.MaktabeBidaran.IR

MaktabeBidaran@CHmail.IR

Info@Maktabebidaran.IR

پایگاه اطلاع رسانی:
 پست الکترونیکی:

انتشارات مکتب بیداران

مرکز پخش:

فهرست مطالب

- سخن مترجم / ۷
درباره‌ی مؤلف / ۹
مقدمه / ۱۰
سیرت منام / ۲۲
سیره‌ی عثمانی (ملکیه) / ۱۴
مرآت مشاهیر / ۱۵
شیخ بیه / ۱۹
مرقد پیامبر خدا، یونس بن یزید / ۲۰
مرآة مشاهیر در بیان احوال عربی و اسلامی / ۲۱
طلا / ۲۴
اجتهاد خلیفه درباره‌ی زیور آلات به شریف / ۲۵
ناودان طلا / ۲۷
گنبد صخره / ۲۸
گنبد ها و مأذنه‌های طلایی / ۲۹
باغ سرسبز و گودال آتش / ۳۳
حجر / ۴۰
زیارت قبور در پرتو کتاب و سنت / ۴۲
نخست: قرآن کریم / ۴۳
دوم: سنت نبوی / ۴۶
سوم: اجماع / ۵۶
چهارم: عقل / ۶۳
سفر برای زیارت قبور / ۶۷
یک راز / ۸۱
سخنی که از آن ناگزیریم / ۸۲
تندیس شهید / ۸۴
تندیس آزادی / ۹۱
ابوسفیان و قبر / ۹۶
حجاج بن یوسف ثقفی و زیارت قبور / ۱۰۲
قبر پیامبر خدا، حضرت یوسف صدیق / ۱۰۶
- همراه با تفاسیر / ۱۰۹
ساختمان بر قبرها / ۱۱۱
بیان سخن قبر / ۱۱۸
بیان عذاب قبر و سؤال نکیر و منکر / ۱۲۰
آن‌گاه که رسول خدا ﷺ ندا داد: «ای اهل قبور!» / ۱۲۲
خلیفه‌ی دوم سنگ را میبوسد / ۱۲۵
درخت یعت رضوان / ۱۲۶
بیت الاحزان / ۱۲۸
یاد مرگ / ۱۲۹
در دنیای ورزش / ۱۳۰
در شرح نهج البلاغه / ۱۳۴
محل دفن پیامبر اکرم ﷺ / ۱۳۹
آن‌هایی که به زیارت قبور رفته‌اند / ۱۴۳
ناله‌های فاطمه زهرا در فراق پدر ﷺ / ۱۴۸
بیان آن طایفه‌های حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام با موضوع بند
نقطه / ۱۵۱
بیکر شهدا سالار محبت / ۱۵۴
سرخسخت / ۱۵۵
حق عز و جلال حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام در قبرش می‌رود / ۱۶۰
همراه با صاحبان محال / ۱۶۱
همراه با القدر، چشمه‌ای همیشه جاری / ۱۷۲
زیارت قبر پیامبر اکرم ﷺ در میان علمای مذاهب
چهارگانه / ۱۸۵
سخت‌گیری زیاد از حد درباره‌ی نصب چراغ بر قبر / ۱۹۰
ماجرای فیل، شتر و گاو / ۱۹۵
شتر امام چهارم، حضرت علی بن الحسین علیه السلام
مرقد مطهر امام حسین علیه السلام و جنایات متوکل عباسی / ۲۱۰
تو را به وسیله‌ی اعترافات خودت، محکوم می‌سازم / ۲۱۳

سخن مترجم

نه گوشی که بشنود و نه چشمی که بنگرد و نه قلبی برای اندیشه و درنگ...

در این واویلای کوچه پس کوچه‌های شهر فرنگ

و زرق و برق تجملات پر دنگ و فنگ

و آتش سوزان حرص و طمع و تحمل هر عار و ننگ،

شعاع دید کیست که فراتر از دایره‌ی خواهش نفس باشد و دل به جز هوای دل سپارد؟

بجهود کیست که از ماورای این محیط، نه فریادی به گوش او رسد و نه تصویری او را به سمت

خود کشد؛ بلکه لحظه لحظه‌ی عمر و گوشه گوشه‌ی زندگی عبرت است و اعتبار و تنها محتاج

عبوری و درنگ...

و چه زیبا فرمود رهبر پیروگاران و سرور مؤمنان اسدالله الغالب، علی بن ابی طالب علیه السلام که:

«ما أكثر العبر و أقل الاعتبار؛ بسیار است مایه‌های عبرت و چه اندک است عبرت گرفتن.»

(نهج البلاغه، ج ۲۶۷) و گفته فرمود: «كفر واعظاً بموتی عاینتموهم؛ همین پند دهنده

بس که به مردگان نگرید.» (نهج البلاغه، ج ۱).

کافی است نگاهی گذرا به صفحه‌ی قبرستان کنیم و چند کلمه‌ای تلخ یا شیرین از این دفتر

اندرز بخوانیم که چه زیبا در کنار هم چیده شده‌اند، یا بعد بیاییم از نمزم این بحر طویل، زمزمه

نماییم و در پایان این شاهنامه‌ی حق، فرجام نیک یا بد خیر و بیابان و این آخرین منزل هستی

نیست؛ که آغاز راه است و منزلی در هاله‌ای از سکوت؛ سکوتی فراوان فریاد؛ و شنیدن این همه

«فریاد بی صدا» گوش جان می‌طلبد. شاید راز زیارت قبور را بتوان در همین عبور و عبرت و

اعتبار جستجو کرد. اینجا شاه و گدا ندارد، صندوق عمل است نه فرصت امل.

«برگ عیشی به گور خویش فرست کس نیارد ز پس، تو پیش فرست»

درس گرفتن از مردان فضیلت، سری دیگر از این سریر ضمیر است. آنان که با فضیلت

زیستند و با ردیلت در ستیز بودند و سرانجام در همین شاهراه حقیقت، جان به جان آفرین

سپردند؛ همان کلمات زرین و درخشان این برگ اعتبار. آنان که مروارید دل مردم را به ریسمان

حقیقت کشیدند و مردم نیز، آن‌ها را واسطه‌ی فیض رب دانستند.
و اما کلمات زشت و کبود این صفحه را ظالمان و ستمگرانی تشکیل می‌دهند که با حق و حقیقت درافتادند و کشتند و بردند و خوردند و مُردند ...

آری، زیارت قبور فراتر از همه‌ی درس‌ها و پیام‌ها، تخلیه‌ی قلب است و تخلیه‌ی نفس و کینه‌ی جان؛ ذکر «اللَّهُمَّ اغْفِرْ» گفتن و دل از هرگونه بغض و کینه تهی ساختن؛ همان‌که بن‌ستین گام نیل به غفران الهی است: ﴿وَلْيُغْفِرُوا أَلَا تُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ﴾ (نور/۲۲). پس «برپرو» را همه‌ی مومنان و مسلمانان را بیامرز که در دل من نیز کدورتی از آنان نیست. هنر انسان، در همین تمی کردن دل از کینه‌ی مسلمانان و اهل ایمان است. و این همه، سرّ تکرار روزانه‌ی آن «دُعا»ی آن پیش از خواب؛ آن هم با فضیلتی فراوان که: «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ».

و تو ای مسلمان! دلت را سکنای عین دستان ستمگر کن و خشم خود بر سر آنان فرود آر! نه بر مسلمانان که وصف نخست پیران اکبر است: ﴿مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ﴾ (فتح/۱۷).

کتاب حاضر ترجمه‌ی کتاب «نافذة على زیارة القبور» تألیف عالم مجاهد و فاضل زاهد، حضرت حجت الاسلام و المسلمین جناب مستطاب آقای سید فاروق رسوی است. نظر به این‌که نویسنده‌ی محترم، اهل عراق است از این‌رو در جای جای این نوشتار کمال و هوای آن کشور اسلامی حاکم است.

اگر چه موضوع نوشتار، جدید به نظر نمی‌آید؛ ولی نوع گفتار آن بدیع و مبتکرانه است. سخنی از سر صدق و دلسوزی که از دل برآید و لاجرم بر دل نشیند.

تذکر و تشکر

در ترجمه‌ی کتاب، اصل بر امانتداری است؛ سعی شده است تمام مطالب کتاب به فارسی برگردانده شود. متن عربی همه‌ی آیات و عمده‌ی روایات هم ذکر شد؛ تا زمینه برای تحقیق عزیزان فراهم‌تر باشد.

متأسفانه منابع کتاب از شناسنامه‌ای کامل برخوردار نبود. آن مقدار از منابعی هم که ذکر شده بود، گاه با کتب قابل مراجعه، مطابقت نداشت. برخی موارد آن‌ها هم در دسترس مترجم نبود. لذا از نو شروع شد به امر تحقیق و تطبیق منابع؛ در نتیجه فهرست منابع جدید نوشته شد و حذف و اضافاتی صورت گرفت. در چند مورد مهم نیز که نشانی مأخذ میسر نشد - حتی مأخذ واسطه - با اجازه‌ی مؤلف حذف یا تبدیل صورت گرفت. برخی نکات توضیحی لازم هم، در پاورقی اضافه شد؛ به هر روی به جز چند مورد، باقی پاورقی‌های کتاب از مترجم است.

چکیده کتاب آن که:

مسئله‌ی زیارت نبور، امری مسلم است. همه‌ی فرق اسلامی به آن معتقدند. تنها وهابی‌ها با آن به ستیز هستند. آن هم به علتی روشن که متن کتاب بدان می‌پردازد. هر جا خطاب تندی بود خطاب به ایمان‌تیزه‌چران است؛ اگر نه پیروان اسلام با وجود تشبث آراء، در اصول و اساس دین با هم متحدند و به مثابه‌ی اعضای یک پیکرند. هدف از تألیف و ترجمه‌ی این گونه کتب هم، روشنگری و تضارب آراء است. همه‌ی مطالب این کتاب مستدل و دارای مدرک است؛ حال با مراجعه به اصل مدارک واسطه‌ها، مورد اعتماد، روی سخن ما با وهابی‌ها این است که: چرا فقط با قبور شیعیان و مجالس شیعه انگیزه‌ی آن‌ها در این حکم یک بام و دو هوا چیست؟

در پایان از توجه نویسنده‌ی محترم به حقیر و عناوین مهمی دوستان و عزیزان، به ویژه جناب آقای استاد حسین سقایی که امر ویرایش این کتاب را بر عهده داشته است و همچنین آقای سید حسن سعیدزاده تشکر و قدردانی می‌کنم. از باب «المال» به صاحب «این ترجمه هم همانند مترجم، بی‌نقص نیست که دیده‌ی با اغماض عزیزان را می‌طلبد و اتمناً اکرام با ارائه‌ی عیوب. از خداوند متان می‌خواهم دل‌های اهل ایمان و مسلمانان را سرشار از محبت و وفا و لبریز از محبت و وفا نماید. آمین یا رب العالمین.

و آخر دعوانا ان الحمد لله رب العالمین

محمدرضا رضائی بیدگلی

زمستان ۱۳۸۶ خورشیدی

درباره‌ی مؤلف

حجّت الاسلام و المسلمین سید فاروق، عیسی بن فرج الموسوی متولد شهر بغداد در تاریخ ۱۶۴۰/۱۲/۳۱ م. است.

در دوران ابتدایی و متوسطه را در شهر نفتخیز کرکوک پشت سر نهاد و برای تکمیل تدریس علمی خود رهسپار بغداد شد. پس از گذراندن دوره‌ی تربیت معلّم در اعظمیه، به عنوان معلّم در بغداد به تدریس پرداخت. او بیست و شش سال به تدریس علوم عربی، انگلیسی و ریاضیات پرداخت. از سال ۱۹۶۰ تا ۱۹۹۰ م. در درس حضرت آیت الله سید عبدالکریم علی خان مؤخر حضرت یافت ترمانی که آن عالم فرزانه در سال ۱۹۹۱ بدرود حیات می‌گوید و ایشان شخصاً به تجهیز و تدفین استاد خود قیام می‌کند.

ایشان با یکی از دختران استاد ازدواج می‌کند و ثمره‌ی ازدواجش یک پسر و سه دختر است که همگی حائز مدارک بالاعلمی در سطح دکترا می‌باشند.

وی در عصر دیکتاتور بغداد بیش از هفتاد بار بازداشت می‌شود و شکنجه‌های سختی را تحمل می‌کند. آخرین دستگیری او در سال ۱۹۷۵ م. است و این همه تنها به جرم تشیّع، سیادت و ارتباط با علمایی چون آیات عظام خویی و سیستانی.

در سال ۱۹۹۶ م. چون از خبر صدور حکم اعدام خود مطلع می‌گردد، در فرصتی مناسب و با پای پیاده به ایران می‌آید. حاصل این هجرت و جواد طایب غیابی همسر برای خشنودی دشمنان و از بین رفتن کانون گرم خانواده بود. از دست رفتن کتابخانه و انبوه نوشته‌های او پیامد دیگر این مهاجرت اجباری بود.

در عراق نویسندگی می‌کرد و با نشریه‌هایی چون «عدل» و «مجمع» همکاری داشت. تألیفاتی از این محقق در دست است که ذیلاً به آن‌ها اشاره می‌شود.

• النّافذة علی زیارة القبور (یک جلد)

• حتمیات (یک جلد)

• هذا ما وعد الرحمن و صدق المرسلون فی علانم الظهور (۲ جلد)

• ولید الکعبة شهید المحراب

مقدمه

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين و الصلوة و السلام على خاتم الأنبياء و المرسلين

محمد و آله الطيبين الطاهرين

اسلام، آیینی است که به انگیزه‌های فطری انسان توجه دارد. سعی اسلام در حفظ آن انگیزه‌ها و جهت دادن به مسیر درست آن است. یکی از انگیزه‌های فطری، زیارت اهل قبور است. انسان خواه ناخواه بر حرم ارباب و وابستگی با بالاترین نمونه‌های شخصیت انسانی در زمان زندگی و پس از رحلت آن‌ها است؛ به ویژه شخصیت‌هایی که در دگرگونی مسیر تاریخ، نقش مهمی ایفا نموده‌اند و اثری بر سیرت و عفت و عبادت می‌گذرانند که آن‌ها را به سوی تکامل، راهنمایی می‌کند. آنان جان خود را برای حق و عدل قربانی کرده‌اند و برای ارشاد و اصلاح جامعه‌ی بشری فداکاری نموده‌اند.

آیین اسلام ارتباط و وابستگی را مورد توجه قرار داده، زیارت قبور اولیا و صالحان و همچنین زیارت قبور ریشاوندان را برقرار نموده است. تاریخ برای ما از حضور پیامبران و صالحان در کنار قبور اولیایشان سخن می‌گوید. روایات متواتر معتبری در خصوص تشویق به زیارت اهل قبور از هر دو گروه شیعه و سنی، وارد شده است؛ چرا که زیارت اهل قبور، رابطه‌ی انسان‌ها را با اولیا و صالحان، مستحکم می‌نماید تا به آن‌ها اقتدا کنند و با آنان در پیمودن راه و روش ایشان در همه‌ی زمینه‌های زندگی بشری هم پیمان شوند.

به راستی خردمندان بر فطرت خود راه می‌پیمایند. این خردمندان به سرباز گمنام که در همه‌ی کشورهای دنیا مرسوم است، گواهی بر این توجه فطری انسانیت می‌دهند که به هیچ دین و مذهبی به عنوان عقیده و مسلک پایبند نیست.

اهمیت دادن به قبور، امری فطری است و هیچ مخالفتی با اصل آیین اسلام ندارد. گذشته از طلاکاری گنبدها که امری ظاهر و ملموس است؛ زیورآلات کعبه و ناودان‌ها، بهترین دلیل بر این مطلب است. بسیاری از حکام در هر عصر و زمانی به تغییر زیورآلات کعبه اقدام کرده‌اند بدون این-که با اعتراض فقها و علما مواجه شوند.

زیارت قبور و اهتمام به تشییع و تزیین آن، مستند به روایات متواتر و معتبری است که فقهای مذاهب مختلف بر آن‌ها اجماع نموده‌اند. گروه اندکی که به قولشان اعتنایی نیست، از این اجماع جدا شده‌اند؛ اگر چه عقل سلیم، نیک بودن این امر فطری را می‌پذیرد.

بر خلاف تواتر ادله و شواهد و سیره‌ی نبوی و روش فقها در تشویق بر زیارت قبور، گروهی اندک با همه‌ی این موارد مخالف ورزیده‌اند. زیارت قبور را ممنوع دانسته‌اند و بر این امر به عنوان یک

عقیده و مسلک پایبندند. آنان حکم به کفر زیارت قبور داده، بلکه خون هر کسی را که به زیارت قبور، ایمان دارد هدر دانسته‌اند در حالی که هیچ دلیلی بر ادعایشان ندارند. این امر با اصول شریعت اسلام و عقل سلیم، مخالف است. اما هدر دانستن خون، جرمی بزرگ در حق اسلام و بشریت است؛ در حالی که اسلام بر مسأله‌ی حرمت خون مسلمانان تأکید نموده است و مبنای اسلام بر مفهوم احترام درباری خون‌ها در همه‌ی زمان‌ها و مکان‌ها و اوضاع و احوال بوده است.

آنچه که به کفر و مهدور الدم بودن معتقدان به زیارت اهل قبور، حکم می‌کنند نیازمند مراجعه به کتب و فتواها و احکامند؛ چرا که اسلام، آن‌ها را به اقامه‌ی دلیل و برهان، فرمان داده است و بر استدلال صحیح تشویق نموده است و به اتخاذ روش صحیح در صدور فتوا و حکم، امر کرده، ادعای بدون دلیل حرام دانسته است.

از انگیزه‌های تالیف این کتاب، پاسخ به عقاید تکفیری‌ها و اقناع ایشان به بازگشت از آرای منحرفشان است. همچنین دعوت آنان به بازگشت به سوی روش صحیح در صدور فتوا و حکم؛ چرا که فتواهای ایشان نه تنها نقشی در تحقق خدمت به عقیده و شریعت ایفا نکرده، بلکه جریان‌هایی از فتنه و بحران‌های اجتماعی و سیاسی را دنبال کرده است. مسلمانان همواره به این برداشت فطری و مشروع متمسکند، و روش آن گروه خاص، چیزی جز تمسک در برابر مسلمانان نگاشته است. بهترین مسیر برای آنان، بازگشت به موازین ثابت و محکم اسلام و روی گرده‌ای ادعاهای بی‌دلیل و مراجعه به روایات صحیح متواتر و سیره‌ی صالحان است.

از خداوند سبحان مسألت می‌کنیم که آنان را اصلاح کند تا در راه راست بازگردند و به جماعت مسلمانان بپیوندند تا اندیشه‌ها، دل‌ها و موضع‌گیری‌ها را در مواضع با مسلمانان دین، متحد کنند. دشمنانی که با نیرنگ به دین و مسلمین در راه نابودی نشانه‌های اسلام تلاش می‌کنند، و ما توفیقی إلیا بالله العزیز الحکیم.

همچنین از خدای متعال خواهانیم که ما را به آنچه در آن خیر دین و دین است، موفق گرداند. فرجام کلام ما سرآغاز کتاب خدا است که الحمد لله رب العالمین و علی خیر خلقه محمد المصطفی و آل الطیبین الطاهرین و عجل الله تعالی فرج ولینا الحجة المهدی المنتظر علیه السلام و الله علیه و علی آبائه الهداة الميامین.

امیدوار به خشنودی پروردگار سید فاروق موسوی

شب سوم ماه رجب ۱۴۲۳ هـ

شهر مقدس قم مسجد صاحب الامر علیه السلام